

HELSINGIN KAUPUNKI

PUISTO- JA VIHERALUESUUNNITTELU

Mellunkylän ja Vartioharjun luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelma 2020-2029

Toimenpiteiden kuvaukset

Luonnon- ja maisemanhoidon toimenpidekuvauksissa esitellään lyhyesti käytettävät menetelmät sekä metsien hoidon, että niittyjen ja maisemapeltojen hoidon osalta.

Ulkoilu- ja virkistysalueiksi kaavoitetuilla viheralueilla tehdään tarvittavia hoitotoimenpiteitä, koska alueiden tulee olla turvallisia ja viihtyisiä ulkoilukäytössä ja asuinalueiden lähiympäristöinä.

Metsissä ja metsäisillä alueilla suunnitelmallinen monimuotoisuuden lisääminen on hoidon keskeisin tavoite. Karttapalvelussa olevat luonnon arvokohteet on tunnistettu ja otettu huomioon suunnitelmassa. Suurelle osalle kuvioista ei ole esitetty mitään hoitotoimenpiteitä. Toimenpide voidaan toteuttaa koko kuviolla tai vain osalla kuviota. Hoitotoimenpiteitä on kuvattu tarkemmin kuviokohtaisissa teksteissä (ks. kuviotuloste ja numeroidut teemakartat). Luonnon- ja maisemanhoidon menetelmiä kuvataan myös työohjeissa, joihin voi tutustua oheisten linkkien kautta. [Luonnonhoidon työohje: Metsät](#) ja [Luonnonhoidon työohje: Niityt ja maisemapellot](#).

Yksittäisten puiden poisto

Heikentyneitä ja kuolleita yksittäisiä puita poistetaan pääasiassa ulkoilureittien ja tonttien reunoilta turvallisuuden takia. Osa kaadettavista puista jätetään maahan lahopuiksi luonnon monimuotoisuutta lisäämään.

Harvennus

Edesauttaa nuorempien puiden syntyä ja kasvua tuoden metsään kerroksellisuutta. Harvennuksessa poistetaan eri kokoisia puita tiheimmistä puustoryhmistä. Toimenpide parantaa kulkukelpoisuutta metsässä, avartaa lähimaisemaa ja edistää aluskasvillisuuden kasvua. Metsään jätetään kuollutta puuta lahopuiksi ja tiheitä kohtia luonnon monimuotoisuutta lisäämään.

Luontainen uudistaminen yksittäisiä puita poistaen

Toimenpiteessä poistetaan yksittäisiä puita metsään syntyneiden taimiryhmien ympäriltä ja muodostetaan tilaa syntyville taimille. Toimenpidettä käytetään ensisijaisesti kuusen luontaiseen uudistamiseen. Jos luontaisia taimia syntyy liian vähän, voidaan taimikkoa täydentää istuttamalla.

Nuoren metsän harvennus

Nuoren puuston kasvuolosuhteita parannetaan lisäämällä puille kasvutilaa. Toimenpide parantaa kulkukelpoisuutta, avartaa lähimaisemaa ja edistää aluskasvillisuuden kasvua. Metsään jätetään kuollutta puuta ja tiheämpiä kohtia lahoppuiksi luonnon monimuotoisuutta lisäämään.

Luontainen uudistaminen harventaen

Uudistamistarpeessa olevaa metsää harvennetaan, että uusia taimia pääsee kasvamaan paikalla olevan puuston siementämänä. Toimenpide sopii jo valmiiksi eri-ikäisrakenteisiin metsiin, jossa luontaisten taimien syntymiselle on hyvät edellytykset.

Uudistaminen pienaukolla istuttaen

Uudistettavaan metsään tehdään enintään 0,3 hehtaarin kokoinen pienaukko, johon istutetaan kasvupaikalle sopivia taimia. Maanpintaan voidaan tehdä taimille kasvupaikkoja kevyesti maata kääntämällä taimien ensimmäisen kasvukauden olosuhteiden parantamiseksi. Istutettavalle alueelle jätetään elinvoimaisia sopivan puulajin taimiryhmiä, jos niitä on. Pihlajavesakko ja muu taimia haittaava kasvillisuus poistetaan. Pienaukolle jätetään kuollutta puuta luonnon monimuotoisuuden lisäämiseksi.

Yksittäisten puiden poisto taimikon päältä

Luontaisesti uudistunut tai istutettu männyn tai koivun taimikko kasvaa paremmin, kun sen päällä olevia kookkaita puita poistetaan kohdista, joissa varjostus haittaa taimikon kasvua. Osa kookkaista puista jätetään maisemapuiksi ja tulevaisuuden lahopuiksi. Osa kaadettavista puista jätetään lahopuiksi luonnon monimuotoisuutta lisäämään.

Näkymän avaus ja ylläpito

Toimenpide tehdään ulkoilu- ja virkistysalueilla kohtiin, joissa halutaan avata näkymää esimerkiksi ulkoilureitiltä avoimeen peltomaisemaan, joelle tai merelle. Toimenpide voi olla myös lähimaisemassa tehtävä puiden poisto, jolla otetaan esille kauniita yksityiskohtia kuten komeita jalopuita tai vanhoja petäjiä.

Maisemapeltojen (hoitoluokka B1) hoito

Maisemapeltoja hoidetaan säännöllisesti vuosittain erillisten viljelysuunnitelmien mukaisesti. Maisemapelloilla voidaan viljellä mm. rypsiä. Osa maisemapelloista voi olla kesantoa.

Käyttöniittyjen (hoitoluokka B2), maisemaniittyjen (hoitoluokka B3) ja avointen alueiden (hoitoluokka B4) hoito

Niittykasvillisuuden hoito tehdään niittämällä niittyalueet vuosittain. Yleisimmin maisemaniittyjen niitto tehdään kerran kesässä ja niittojäte jätetään maahan. Joillakin niittyalueilla niitto voidaan tehdä kahdesti kasvukauden aikana ja niittojäte korjata. Valtaosa Helsingin niityistä niitetään koneellisesti niittomurskaimella. Epätasaisessa mättäisessä ja turpeisessa maastossa käytetään käsikäyttöisiä mininiittokoneita. Joillakin niittyalueilla kasvaa puita tai puuryhmiä, joiden hoitotoimenpide on tarvittaessa määriteltävä.